

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ ВПЛИВУ ТА ПРОТИДІЇ МАНІПУЛЯЦІЯМ»**

Галузь знань	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Спеціальність	С4 «Психологія»
Освітня програма	Психологія
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Компонент освітньо-професійної програми	вибірковий
Мова викладання	Українська
Форма навчання	Заочна
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	4 / 120
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 10 год.
	Практичні – 10 год.
	Самостійна робота – 100 год.
Форма підсумкового контролю	Залік
Сторінка курсу на платформі Teams	Доступ надається в індивідуальному порядку

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «**Психологія впливу та протидії маніпуляціям**» є вибірковою професійно-орієнтованою дисципліною, яка спрямована на формування у студентів глибоких знань про психологічні механізми соціального впливу, техніки маніпулятивного впливу та розвиток практичних навичок розпізнавання, аналізу та протидії різноманітним формам психологічних маніпуляцій.

Мета навчальної дисципліни «**Психологія впливу та протидії маніпуляціям**»: поглиблення знань і оволодіння теоретичними знаннями, практичними навичками у сфері психології впливу та захисту від маніпуляцій, формування компетентностей для етичного використання технік впливу та надання допомоги у протидії маніпулятивним стратегіям.

Основними завданнями є:

- вивчення теоретичних основ психології соціального впливу та переконання;
- аналіз різновидів маніпулятивних технік та їх психологічних механізмів;
- освоєння методів діагностики маніпулятивних стратегій та їх наслідків;
- формування навичок розпізнавання та протидії психологічним маніпуляціям;
- розвиток умінь етичного використання технік впливу у професійній діяльності;
- вивчення особливостей маніпуляцій у різних сферах життя та відносинах

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати:**

- теоретичні основи психології соціального впливу, переконання та їх місце в системі психологічних наук;
- різновиди маніпулятивних технік, їх психологічні механізми та умови застосування;
- психологічні закономірності сприйняття впливу та чинники вразливості особистості до маніпуляцій;
- методи діагностики маніпулятивних стратегій та оцінки їх наслідків для особистості;
- особливості прояву маніпуляцій у різних сферах життя — міжособистісних стосунках, медіапросторі, професійному середовищі.

уміти:

- розпізнавати маніпулятивні техніки та стратегії впливу в різних соціальних контекстах;
- застосовувати методи діагностики для виявлення маніпулятивних стратегій та їх психологічних наслідків;
- надавати психологічну допомогу особам, які зазнали маніпулятивного впливу;

- формувати навички психологічного захисту та протидії маніпуляціям у себе та клієнтів;
- етично застосовувати техніки психологічного впливу у консультативній та психопросвітницькій діяльності;
- проводити просвітницьку роботу щодо профілактики маніпулятивного впливу в різних соціальних групах.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати додатково наступні Soft skills:

психологічна стійкість і самозахист: розвиток здатності зберігати емоційну рівновагу та автономність суджень під тиском; уміння усвідомлювати власні психологічні вразливості та свідомо протистояти маніпуляціям;

критичне мислення та рефлексія: навички аналізу комунікативних ситуацій і виявлення прихованих намірів співрозмовника; здатність до самоаналізу власних реакцій на вплив та їх усвідомленої корекції;

асертивна комунікація: уміння чітко та впевнено відстоювати власну позицію без агресії та поступливості; навички конструктивної відмови та встановлення особистих меж у міжособистісній взаємодії;

етична відповідальність у професійній діяльності: усвідомлення меж допустимого впливу в роботі психолога; здатність ухвалювати рішення, що відповідають професійним етичним стандартам, навіть в умовах тиску.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні основи психології впливу.

Тема 2. Психологічні техніки маніпулятивного впливу.

Тема 3. Діагностика та розпізнавання маніпулятивних стратегій.

Тема 4. Стратегії протидії та захисту від маніпуляцій.

Тема 5. Маніпуляції у різних сферах та контекстах.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Гільде Сандвік, Йон Рісдаль - Як протидіяти маніпуляціям. Вид.: Видавництво. 2021. 282 с.

2. Медіапсихологія. Уклад. Харченко Н. А. Умань: Візаві, 2020. 164 с.

3. Мерзлякова О. Л. Інформаційна грамотність: профілактика деструктивного впливу мас-медіа. Київ: Шкільний світ, 2017. 79 с.

4. Роберт - Чалдині Психологія впливу. Оновлено та доповнено. Пер.: Андрій Зорницький, Надія Коваль. Вид. КСД. 2022. 640 с.

5. Трей Гауді - Сила запитань. Як ефективно комунікувати та переконувати інших. Пер.: Олександра Асташова. Вид: Наш Формат. 2022. 248 с.

Інформаційні ресурси

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://dnpb.gov.ua>

2. Електронна бібліотека НАПН України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://lib.iitta.gov.ua>
3. Закон України «Про вищу освіту»: [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: www.mon.gov.ua
5. Навчально-інформаційний портал БІНПО: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://binpo.com.ua>